

N:o 188.

Af herr **E. Thermænius**, om nedsättning i portot för lokalbrefkort.

Då jag nu går att å nyo för Riksdagen framlägga min under n:o 150 i Andra Kammaren förlidet år väckta motion om nedsättning i portot för lokalbrefkort, sker detta hufvudsakligen af det skäl, att Riksdagen då icke blef i tillfälle uttala sin mening om densamma. Bevillningsutskottets betänkande n:o 11 behandlades nemligen icke i Andra Kammaren förr än den 17 maj. Inom nämnda utskott röstade 9 af dess ledamöter för bifall till densamma. Den afdelning, som förberedde ärendet till plenibehandling, hade tillstyrkt detta bifall, och med anledning deraf inkom också till utskottet ett i enlighet dermed affattadt betänkande. Utskottet afslog visserligen sedermera motionen med den ringa röstöfvervigt, jag nyss antydt; men då dess egen afslagsmotivering vitsordar motionens *teoretiska rättighet* och dess slutmotiv endast uttalar, att Riksdagen för närvarande, d. v. s. år 1892, icke måtte bifalla densamma, anser jag mig så mycket hellre böra upptaga frågan, som utskottsafdelningens motivering för motionen — i hufvudsak intagen i den då vid betänkandet fogade reservationen — må hända skulle hafva gifvit Riksdagen anledning bifalla densamma, derest icke den vid dess föredragning långt framskridna riksdagstiden förbjudit att draga den jämförelsevis ringa frågan under diskussion och omröstning.

Efter dessa förberedande uttalanden öfvergår jag till sjelfva saken. Min förlidet år framställda motivering för förslaget upptager jag endast så till vida, att jag hänvisar till densamma. Deremot vill jag såsom förstärkning af dessa motiv anföra och belysa dels dåvarande bevill-

ningsutskotts resonnement för dess afslagshemställan, dels afdelningens skäl för bifall, sådana de äro förvarade i den här ofvan omnämnda reservationen.

Till en början vill jag då erinra om, att den af 1891 års Riksdag beslutade nedsättningen i portoafgifterna för lokala korsbandsförsändelser hade till yttersta föranledande orsak afskaffandet af den uppblomstrande stadspostinrättningen. Denna inrättning befordrade dock icke blott korsbandsförsändelser utan också brefkort till billigare pris än postverket. Då all postbefordran monopoliserades, och staten i sammanhang dermed åtog sig lokalbefordran af alla andra försändelser mot hälften af den minimaafgift, som vid annan befordran inrikes orter emellan utgår för enahanda försändelser, är det, såsom det heter i 1892 års bevillningsutskotts betänkande, »ur teoretisk synpunkt sedt, otvifvelaktigt en oegentlighet, att portot för lokalbrefkort är bestämdt till samma belopp som portot för brefkort inrikes orter emellan».

Af andra länder, hvilka taxera lokalbref efter andra grunder än vanliga bref, är det endast Danmark och Norge, som infört lägre porto för lokalbrefkort än för brefkort mellan inrikes orter i allmänhet.

»Införandet af särskildt porto för lokalbrefkorten i Danmark var dock», säger förenämnda utskott, »helt enkelt en nödvändighet, för så vidt sådana brefkort der skulle finna någon användning.» — I Danmark utgår nemligen portot för lokalbref med 4 öre. — »Under sådana omständigheter», fortsätter utskottet, »var det naturligtvis af nöden att för lokalbrefkorten fastställa ett särskildt porto, lägre än detta sistnämnda.»

Det är väl värdt att taga fasta på dessa yttranden, att för så vidt lokalbrefkorten skola finna någon användning, är det naturligtvis af nöden att för dessa fastställa ett särskildt porto lägre än för lokalbrefven. De argument, som rättfärdiga portosatsernas inbördes förhållande i Danmark, lämpa sig äfven utan tvifvel såsom skäl för en liknande justering af portosatserna i Sverige. Att dessa skäl blifvit anförda af ett utskott, som ämnade tillstyrka Riksdagen att låta portosatserna för lokalbref och lokalbrefkort fortfarande förblifva lika höga, det är nog egnadt att väcka någon förundran.

Hvad som närmast föranledt nedsättningen af lokalbrefkortportot i Norge, är mig icke bekant. Norska regeringens departement för det inre har emellertid den 10 mars 1892 aflåtit en skrifvelse till generalpoststyrelsen, hvaraf framgår hvilken stor praktisk betydelse den i Norge den 1 juli 1888 införda portonedsättningen från 5 till 3 öre hade för ifrågavarande slag af försändelser. Af nämnda skrifvelse inhemtas, huru-

som under nedan angifna år i Norge befordrats följande antal lokalbrefkort:

År 1885	st.	74,800,
» 1886	»	90,100,
» 1887	»	89,200,
» 1888	»	109,200,
» 1889	»	173,800,
» 1890	»	207,500,
» 1891	»	249,400.

Användningen af lokalbrefkort i Norge efter portonedsättningen har således årligen ökat, efter att hafva varit nästan stillastående, och har under loppet af 4 år nära nog *tredubblats*. Generalpoststyrelsens uttalande af den 1 mars 1889 angående verkan af portonedsättning för lokala korsbandsförsändelser, att minskningen i inkomster »komme att mer än motvägas af den ökning i antalet af dylika försändelser, som genom nedsättningen i afgift komme att framkallas», visar sig således, enligt erfarenheten i Norge, vara fullt riktigt och tillämpligt äfven på lokalbrefkort.

1892 års bevillningsutskott anförde äfven såsom skäl för afslag å motionen, att »lokalkortbrefven . . . till en väsentlig del hafva utträngt lokalbrefkorten». — Om det icke är meningen att helt och hållet uttränga lokalbrefkorten ur allmänna rörelsen — hvilket jag förmodar det icke kan vara — är ju portonedsättning för dessa brefkort, sedt ur utskottets nyssberörda synpunkt, alldeles oafvislig. Kortbrevet är nemligen dubbelt så stort som brefkortet, hvarjemte det förra är både perforerad och gummerad. Emellertid draga lokala kortbref och brefkort det oaktadt samma porto, eller 5 öre. Här må väl å nyo anföras hvad redan förut är sagdt efter 1892 års utskott angående portonedsättningen i Danmark, eller att sådan nedsättning *helt enkelt är en nödvändighet, för så vidt dessa brefkort skola finna någon användning*. Man kan här invända, att en stor tillökning i lokalkorrespondensen må hända skall tillskynda postverket så stor tillökning i expeditionskostnader, att reformen komme att medföra förlust i stället för vinst; men med det ringa rymdomfång, som dessa försändelser intaga, synes det vara utom allt tvifvel, att en sådan farhåga kommer att visa sig ogrundad. Antaget att korrespondensen skulle växa med 72,000 brefkort per år, så utgör detta endast 200 per dag, ett antal, som kan sägas vara en obetydlighet att distribuera till och med af Stockholms brefbärare.

Att en del länder fortfarande bibehålla denna oegentlighet i förhållandet mellan portosatserna, som jag nu vidrört, utgör icke något

skäl att låta den kvarstå hos oss. Fast mera borde då exemplet från grannländerna, Norge och Danmark, med hvilka vi i fråga om öfriga portosatser och i flera andra hänseenden hafva så mycket gemensamt, mana till att med dem gå i spetsen med hänsyn till genomförande af en konsekvent likformig portotaxa.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag,

att Riksdagen måtte besluta, att portoafgifterna för lokalbrefkort skola utgå med följande belopp nemligen:

för lokalbrefkort, enkelt 3 öre,
 » » åtföljdt af blankett till svar 6 öre.

Stockholm den 27 januari 1893.

Edvard Thermænius.

N:o 189.

Af herr **E. Thermænius**, om införande af skatt på velocipeder.

Uppsökandet af nya skattekällor är något, som allt mera tager vederbörandes uppmärksamhet i anspråk. Att dervid träffa de rätta platserna och, när de äro funna, icke begagna allt för stora öskärl, är i sjelfva verket ett ganska grannliga arbete.

Då jag härmed för Riksdagen framlägger förslag om skatt på velocipeder, är jag fullt medveten om, att jag pekar på en af de *små* bäckarne. Men dessa äro ju icke heller att förakta.

Jag vågar också påstå, att man med en sådan skatt träffar dem, som förmå bära den.